

6.2.2020

VN/10830/2019
VM041:00/2019

JulKICT-osasto

Investointien ohjausmallin ja tiedonhallintalain mukaisen lausuntomenettelyn jatkovalmistelun työryhmä

Aika tiistai 29.10.2019 klo 13:00–14:30

Paikka nh Kristian, Kirkkokatu 12

Osallistujat

Ari Mannonen, MMM
Jukka Litmanen, YM
Riitta Marttila, OM
Suvi Savolainen, VM
Jenni Taskinen, VM (pj, siht.)
Paavo Laakso, VRK
Marja Penttilä, VM
Tiina Salminen, STM
Päivi Tommila, TEM
Jan Elho, LVM
Katja Kaukonen, SM
Jaakko Poikonen, VM

1 Kokouksen avaus ja asialista, edellisen kokouksen muistio

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Todettiin käsiteltävät asiat ja etukäteen toimitettu aineisto.

2 Arvio hallinnonalojen lausuntokohteista TAE2021 valmistelussa, mahdolliset avoimet asiat

Aloitettiin keskustelu esille nousseista avoimista asioista.

Esille nostettiin kysymys siitä, käsitelläänkö valmisteluryhmässä vielä erikseen investointien ohjausta. Digitalisaatiota tukevien investointien ohjausmalli kuuluu asetetun projektin sisältöön, mutta tässä vaiheessa asiaa lähestytään tiedonhallintalain lausuntomenettelyn kautta. Tarkoituksena on, että asiaan palataan pohdittaessa mahdollista yhteistä kehittämisen hallintamallia. Tärkeintä on nyt ensi määrittää uuden lainsäädännön mukainen lausuntomenettely ja huomioida investointien ohjauksen näkökulma siinä. Tärkeää myös on, että jatkokehittämisessä huomioidaan määritetty lausuntomenettely tietosisältöineen, ettei muodosteta toisistaan irrallisia prosesseja ja toimintatapoja.

Esitettiin kysymys siitä, koskeeko lausuntomenettely kuntia ja kuntayhtymiä. Todettiin, että ei koske, vaan lausuntomenettely (TiHL 9§) koskee vain valtion virastoja ja laitoksia. Sen sijaan myös muita tiedonhallintayksiköitä, kuten kuntia, koskee velvoite arvioida tiedonhallintamalliin kohdistuvien muutosten vaikutuksia (TiHL 5.3§). Sen lisäksi valtion virastoja ja laitoksia koskee muutosten taloudellisten vaikutusten arviointi (TiHL 8.1§). Keskustelussa todettiin myös, että esim. kunnilla ei ole velvoitetta toimittaa

muutosvaikutusten arviointia esim. valtiovarainministeriölle. Muutosvaikutusten arviointi tehdään ennen kaikkea tiedonhallintayksikköä itseään ja toiminnan/muutoksen johtamista varten. Kyse on siis myös siitä, miten arviointi istutetaan osaksi jo olemassa olevia organisaatiokohtaisia kehittämisprosesseja ja -malleja.

Keskustelun pohjalta todettiin, että lausuntomenettelyn suunnittelussa ja ohjeistuksessa on kiinnitettävä riittävästi huomiota siihen, miten uusi menettely otetaan käyttöön TA 2021 valmistelussa. Todettiin myös, että tarkoituksena on sisällyttää lausuntomenettelyyn lausuntokohteen käsittelyä tapaamisissa, ettei prosessia toteuteta vain dokumenttien perusteella. Todettiin myös, että lausuntomenettelyn ohjeistuksessa on tuotava esille lausuntopyynnön tietosisällöltä odotettava tarkkuustaso, kun lausuntopyyntö esitetään kehysvaiheessa. Todettiin, että prosessissa pitää hyväksyä se, että tiedon tarkentuvat sitä mukaa, kun kehittämisen suunnittelu etenee.

Todettiin, että potentiaalisia lausuntokohteita on jo hallinnonaloilla tunnistettu ja tarvittavilta osin em. asioita voidaan käsitellä yhdessä ennakkolisesti valtiovarainministeriön ja ao. ministeriön kanssa.

3 Kehittämisen hallintamalli (salkunhallinta)

Puheenjohtaja kävi läpi toimitetun ennakkomateriaalin kehittämisen hallintamallista eli yhteisten tavoitteiden salkunhallinnasta. Käytiin keskustelu tunnistetuista kehittämistarpeista, huomioitavista seikoista ja heränneistä kysymyksistä. Keskustelussa todettiin mm.:

- Todettiin, että ministeriöillä on tällä hetkellä käytössä erilaisia käytäntöjä ja toimintamalleja toimialansa kehittämisen hallinnassa (salkunhallinnassa). Yhteisten toimintatapojen määrittämisessä pitäisi pystyä huomioimaan ministeriöiden nykykäytännöt ja niiden tuottamat vaatimukset mahdollisille uusille yhteisille menettelyille. Tämäkin vuoksi yhteisen kehittämisen hallinnan tavoitetta tulisi täsmentää.
- Yhteisen hankesalkkuratkaisun hyödyntämiskäytännöt ovat myös hallinnonaloilla erilaisia ja ratkaisu ei ole vastannut kaikkien ministeriöiden tarpeisiin tai tuottanut lisäarvoa. Nostettiin esille, että yhteisellä hankesalkkuratkaisulla on pyritty vastaamaan hyvin erilaisiin käyttäjätarpeisiin huomioiden myös virastojen näkökulmia. Tämä on voinut johtaa siihen, että kokonaisuus ei näyttäydä selkeänä.
- Keskustelun yhteydessä tarkasteltiin myös yhteisen hankesalkkuratkaisun nykyistä tietosisältöä ns. yhteisten luokitusten osalta. Tietokenttiä ja luokituksia on käytettävissä paljon, mutta niiden sisällössä ja käyttöperiaatteissa olisi todennäköisesti kehitettävää. Tätä työtä voitaisiin tehdä samalla, kun fokusoidaan yhteisen kehittämisen hallinnan tavoitteita ja sitä, mitä tietoa poikkihallinnollisen kehittämisen johtamiseen tarvitaan. Kun tietopohjasta on yhteinen näkemys, on tietoa helppo jalostaa esim. visuaaliseen muotoon (esitysaineiston esimerkit ja esim. hankesalkun uudet dashboard-näkymät).
- Kiinnostavina kohteina keskustelussa nostettiin esille se, miten kehittämisen vaikuttavuudesta voisi tulevaisuudessa olla paremmin saatavilla tietoja, kuin myös kehittämisyyhteistyöstä ja kehittämisen kokonaiskuvasta. Esille nostettiin, että kehittämisen hallintamallia voisi mahdollisesti lähteä tarkastelemaan hallitusohjelman toimeenpanoon

liittyvien kehittämisten kautta, sillä ne koskevat kaikkia hallinnonaloja ja sisältävät poikkihallinnollista kehittämistä.

- Todettiin, että yhteistyön tekemistä tulisi saada lisättyä kehittämisen suunnitteluvaiheessa, jotta esim. yhteentoimivuuteen voitaisiin vaikuttaa. Kehittämisen hallintamalli voisi tukea tätä omalta osaltaan. Yhteistyöllä ja kokemusten jakamisella on edelleen tilausta.

Päätettiin keskustelu ja todettiin, että kehittämisen hallintamalliin liittyvien tarpeiden tunnistaminen jatkuu tiedonhallintalain täytäntöönpanon projektissa 4, jossa pohditaan tulevaisuuden toimintatapoja informaatio-ohjauksessa ja yhteistyörakenteiden osalta. Todettiin myös, että kehittämisen hallintamalliin kohdistuvien tarpeiden ja tavoitteiden täsmentäminen voi edellyttää ministeriökohtaisten nykykäytäntöjen yksityiskohtaisempaa läpikäyntiä.

4 Muut asiat

Ei käsitelty.

5 Kokouksen päättäminen

Todettiin, että marraskuun kokouksissa keskitytään lausuntomenettelyn asioihin. Seuraavaan kokoukseen toimitetaan yhteenveto lausuntopalautteista ja tavoitteena on tuottaa kokoukseen jo etenemisesityksiä.

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen.

Jakelu:

Investointien ohjausmallin ja tiedonhallintalain mukaisen lausuntomenettelyn jatkovalmistelun työryhmäjatkovalmisteluryhmä ja sihteeristö
Tiedonhallintalain täytäntöönpanon hanke